

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI
PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

Хавајска декларација

Свјетске психијатријске асоцијације

*(усвојена 1977. године на Хавајима и потврђена на Генералној Скупштини
Свјетске психијатријске асоцијације у Бечу, 1983. године)*

1. Циљ психијатрије је лијечење менталне болести и унапређење менталног здравља. Користећи на најбољи начин своје способности, у сагласности са научним знањем и етичким начелима, психијатар треба да служи најбољим интересима пацијента и треба да се брине о заједничком добру и правилној расподјели здравствених ресурса. Испуњење ових циљева захтијева континуирано истраживање и континуирану едукацију здравственог особља, пацијената и јавности.
2. Сваки психијатар треба понудити пацијенту најбоље лијечење, које му према његовом знању стоји на располагању и ако оно буде прихваћено мора пацијента лијечити брижљиво и поштујући достојанство свих људских бића. Када је психијатар одговоран за лијечење које други спроводе дужан је осигурати им компетентну супервизију и едукацију. Кад год се укаже потреба, или ако постоји оправдан захтијев пацијента, психијатар треба тражити помоћ другог колеге.
3. Психијатар треба тежити терапијском односу који се заснива на међусобном споразуму. Он захтијева повјерење, повјерљивост, сарадњу и међусобну одговорност. Такав се однос не може успоставити са неким пацијентима. У таквим случајевима, треба успоставити контакт са рођаком или особом која је блиска пацијенту. Ако се и када се успостави другачији однос од терапијског, као нпр. у судској психијатрији, природу тог односа треба у потпуности објаснити особи које се то тиче.

www.upubih.com

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI
PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

4. Психијатар треба обавијестити болесника о природи његове болести, терапијским процедурама, укључујући могуће алтернативе, као и могући исход. Обавјештења треба дати на разумљив начин и пацијенту се мора оставити могућност да изврши избор између одговарајућих метода које му стоје на располагању.
5. Ни једну процедуру не треба провести или примијенити лијечење против или независно од личне воље пацијента, осим у случају када пацијент због менталне болести није у стању просудити шта је у његовом најбољем интересу и ако би без лијечења могле да наступе озбиљне штете по пацијента и друге.
6. Чим пореба за присилним лијечењем пацијента престане постојати, психијатар треба пацијента ослободити од таквог начина лијечења и ако је даље лијечење неопходно треба добити његову добровољну сагласност. Психијатар треба да информише пацијента и/или његову родбину или друге за пацијента значајне особе о механизмима за жалбу због принудног задржавања, као и за све друге жалбе које се тичу добробити пацијента.
7. Психијатар никада не смије употрејевити професионалне способности у циљу повреде достојанства или људских права било којега појединца или групе и никада не смије дозволити да неподесне жеље, осјећања, предрасуде или вјеровања пацијента поремете лијечење. Психијатар не смије користити средства своје професије, ако се утврди да психијатријска болест не постоји. Ако пацијент или нека трећа страна захтијевају радње супротне научним или етичким начелима, психијатар мора одбити сарадњу са њима.

www.upubih.com

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI
PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

8. Све што пацијент каже психијатру или психијатар забиљежи током испитивања или лијечења мора бити сачувано као повјерљиво, осим у случају када пацијент ослободи психијатра ове обавезе или када је неопходно то учинити да би се спријечило наносење озбиљне штете самом пацијенту или другима. У овим случајевима треба информисати пацијента о прекиду тајности.

9. Да би се повећало и проширило психијатријско знање и вјештина, неопходно је учешће пацијената. Ипак, после објашњења датих пацијенту, психијатар мора добити његов пристанак прије приказивања на предавању и, кад год је могуће, за публикавање историје болести у научне сврхе, када се, такође, морају предузети све оправдане мјере да би се сачувало достојанство и анонимност пацијента да би се заштитио његов лични углед. Пацијентово учешће мора бити добровољно, након потпуног информисања о циљу, процедурама, ризицима и неугодностима истраживачког пројекта и мора постојати разуман однос између урачунатог ризика или неугодности и користи од истраживања. У клиничком истраживању сваки субјект-испитаник мора задржати и упражњавати сва своја права као пацијент. Када су у питању дјеца и други пацијенти који сами себи не могу дати сагласност након информисања, сагласност треба добити од законског рођака. Сваки пацијент или истраживачки субјект има право да се из било којег разлога и у било које вријеме повуче из било ког добровољног лијечења или истраживачког пројекта у коме учествује. Повлачење, као и одбијање учесствовања у програму не смију никада утицати на настојања психијатра да помогне пацијенту.

10. Психијатар треба прекинути све терапијске, едукативне или истраживачке програме који су супротни начелима ове Декларације.

www.upubih.com